

ВДАЛА КАР'ЄРА

«Вдала кар'єра з Іриною Івасюк» – цикл телевізійних щотижневих програм, які поступово і методично розкривають увесь спектр проблем, пов'язаних з плануванням успішної кар'єри в умовах фінансової кризи. Якщо ви молоді та амбіційні, прагнете досягти вершин своєї професії, стрімко підніматися кар'єрними сходами і побудувати успішне майбутнє, тоді цей проект саме для вас. Започаткований Київським муніципальним телеканалом «Київ» за участі Київської міської державної адміністрації, він має на меті привернути увагу молоді до необхідності правильного вибору своєї майбутньої професії, а також розкрити всі етапи становлення особистості на шляху до успіху. Щопонеділка о 20:15 з повтором у неділю о 16:00 на ТРК «Київ».

«ПЕРЕВІРКА НА ДЕТЕКТОРІ БРЕХНІ»

В усі часи і за будь-якого ладу суспільство завжди переймалося виявленням і покаранням нечесності окремих його членів. Тому відкриття поліграфа, більш відомого під назвою «детектор брехні», вважається одним з найважливіших винаходів, який використовується нині у багатьох країнах світу.

У перекладі з грецької «поліграф» означає «той, що багато пише». Призначення наукового приладу – одночасно реєструвати зміни кількох фізіологічних параметрів у той час, коли особі, яка обстежується, ставиться низка запитань. Після вивчення реакцій фахівець робить висновок: правду каже людина чи ні.

Працівник з правдивою життєвою позицією, безперечно, – мрія чи не кожного роботодавця. Проте зараз, коли керівникам треба приймати рішення – хто залишається в команді, а хто піде, – потужним аргументом стає лояльність робітника щодо компанії. Тестування на поліграфі допомагає формувати надійні колективи. Головне, щоб ставлення людей до обстеження було позитивним. Адже будь-яка новація традиційно викликає доволі неоднозначне ставлення, тим більше коли це стосується наукових досліджень. Якщо раніше поліграф використовувався перш за все у спецслужбах та фінансових корпораціях, то тепер його використовують на багатьох підприємствах. Мабуть, саме тому, що він дає можливість бути чесним, відвертим та не ходити далеко «у пошуках істини».

ІНТЕРВ'Ю З ГОСТЕМ

«Правда не боїться жодних запитань»

Президент Міжнародної ліги поліграфологів, Міжнародної асоціації поліграфологів, засновник і директор Центру детекції брехні «Арго-А» **Андрій Волик** розповів про принципи роботи поліграфа та його переваги в роботі працедавців з підлеглими

Андрій ВОЛИК – поліграфолог міжнародного рівня, навчений і акредитований у США. У сфері детекції брехні працює вже понад 10 років. Успішно закінчив Аризонську школу поліграфологічних наук, Індіанський поліграфологічний інститут (нині ексклюзивно представляє його в Європі), ставши першим в історії України випускником цих відомих закладів. Крім того, близько року Андрій Волик навчався в престижному американському університеті Пердю, де здобув диплом. Після завершення навчання в поліграфологічних школах США пройшов курс технічного навчання на детекторах брехні в Lafayette Instrument Company. Має також учений ступінь кандидата економічних наук в Україні.

– Розкажіть, як і звідки прийшов до нас поліграф?

– Історично поліграф, як і, власне, бажання знати правду, існує стільки, скільки існує людство. В технічному, інструментальному плані ця річ існує з 1921 року. Інструмент було створено американцем Джоном Ларсеном, а презентовано його земляком, «батьком» світового поліграфа Лернером Кіллером за 5 років. Попит на поліграфи невпинно зростає, тож ця галузь розвивається, пройшла відповідний генезис, починаючи від лампово-пружинного типу поліграфа, далі – ячикового типу, чемоданного, згодом блочного, а вже зараз людство дійшло до того, що Lafayette Instrument Company із США (єдина в світі) створила поліграфи навіть мо-

дульного блютусівського безпроводного і провідного типів, коли цифровий сигнал передається на екран, мінімізуючи при цьому контакт з тілом людини.

– Андрію Миколайовичу, а в яких випадках до вас звертаються з метою тестування на поліграфі?

– Лєвова частка звернень – 87–90% від усіх, що до нас надходять, – належить комерційним структурам, що звертаються з приводу прийому людей на роботу, перевірки їх на лояльність,

надійність, щирість у відносинах з роботодавцями. Чимало звернень надходить і з приводу спецрозслідувань. Останнім часом також, у зв'язку із загальносвітовою економічною кризою, серйозний попит з'явився на перевірки на предмет крадіжок. Ми даємо можливість роботодавцям дізнатися, хто це зробив і як унеможливити подібний чинник у майбутньому.

– Наскільки реально в такій ситуації з'ясувати, хто ви-

нен, використовуючи тестування на поліграфі?

– Людей, яких ми тестуємо, називаємо потім правдивими або неправдивими. Адже зробити людину винною чи, навпаки, невинною можуть лише певні інстанції в результаті своїх розслідувань. Проте при використанні найсучаснішого у світі поліграфа (LX4000-SW чи LX5000-SW виробництва згаданої вище компанії) дійсно досягається 98% точності в показниках, які ми отримуємо в ході тестування. При цьо-

му, якщо нам стає відомо, що людина, яку відправляють на тестування, не спала, не їла, перебуває під впливом алкоголю чи інших наркотичних речовин, або її, можливо, хтось залякував, а тому вона не зовсім адекватно сприймає дійсність, – ми відмовляємо в тестуванні на поліграфі. Це таке саме наше право, як і право громадян відмовлятися від перевірки. Власне, щодо таких випадків варто зазначити: якщо людина відмовляється проходити тест, це питання її совісті, оскільки це не є спосіб принизити її гідність. Поліграф – це за сіб оцінити професійно людину і її якості, які їй, насправді, немає від кого приховувати.

– Чи часто при прийомі на роботу нових працівників роботодавці прагнуть перевірити їх на поліграфі?

– Досить часто, це десь 15–25% від загальної кількості послуг, що їх ми надаємо. Річ у тім, що нині існує одна не надто приємна тенденція – чимало людей хочуть стати мільйонерами лєдь не впродовж одного дня, приховують певну біографічну інформацію, починаючи від зв'язків з кримінальними елементами до нещирості у своїх намірах працювати на потенційного роботодавця, дезінформують його щодо рівня зарплат, які вони отримували на попередньому місці роботи. Тому часто дійсно дуже важливо для роботодавців знати реальні наміри працівників щодо щирості роботи в майбутньому. Адже трапляються й такі люди, що влаштовуються на одну роботу, і вже завтра змінюють її на іншу. Якщо для порівняння взяти США, то протягом

ВДАЛА КАР'ЄРА

ІНТЕРВ'Ю

останніх 10 років від плінності таких кадрів там що-року втрачали по 6 млрд доларів. В Україні ситуація не краща. Що показово, люди, які дійсно йдуть на певну роботу, приховуючи при цьому всю особисту інформацію, часто відмовляються від тестування на детекторі, оскільки їм справді є що приховувати.

- **Зараз існує багато негативних думок з приводу тестування на поліграфі. Люди бояться таких перевірок і навіть вважають, що це може зашкодити їхньому здоров'ю. Що ви можете сказати з цього приводу?**
- Є всього 2-7% людей, які дійсно можуть негативно ставитися до детекції. Решта ж ставиться до цього або нейтрально, або позитивно. Якщо брати українську статистику, варто відмітити: Україна вже п'ятий рік поспіль посідає перше місце в Європі за кількістю придбаних поліграфів. Відповідно, попит існує, значний попит. Тобто не так вже й бояться поліграфів. А причина страху у тих 2-7% людей в тому, що вони недостатньо поінформовані про поліграфи та їх роботу. Більше того, часто негативно інформують про детекцію цілеспрямовано розповсюджують у власних інтересах. Тут головне – пам'ятати: людина найчастіше відмовляється від тестування тоді, коли їй дійсно є що приховувати. І здоров'я тут ні до чого. Поліграфи проходять за законодавством відповідні інстанційні перевірки, тож є абсолютно нешкідливими для здоров'я людини. Все це – перебільшення. Я вам з власного прикладу можу сказати, що впродовж життя вже 3290 разів сидів у тому кріслі і будь-яких наслідків не відчув. При цьому майже 16 тисяч людей протестував, і досі скарг ще не від кого не мав.
- **Наскільки важливим є просвітницьке питання, коли роботодавець приймає рішення протестувати своїх співробітників?**
- Тут треба врахувати і багато інших факторів. Я б рекомендував замовникам з'ясувати, передусім, на якому обладнанні надаються послуги, скільки відсотків світового ринку контролює означена компанія, ким використовується це обладнання, ким визнане, скільки часу компанія існує, яка її репутація. Після цього необхідно визначити, наскільки фаховими є спів-

робітники, котрі надаватимуть вам послуги, і де вони проходили підготовку. Не секрет, що якісною освітою визнана американська. Американці – батьки світового поліграфу і щороку в цю галузь вкладають сотні мільйонів доларів. З'ясуйте також, які методи використовують під час тестування поліграфолог, членами яких світових об'єднань є спеціалісти даної компанії. Звертайте увагу і на зовнішній вигляд поліграфологів, на приміщення, де має проходити тестування і, власне, на саму апаратуру. Тільки після цього варто приймати певне рішення.

- **В яких ще країнах, окрім України, існує підвищений інтерес до використання поліграфів? Особливо в умовах фінансової кризи?**
- Практично в усіх 85 країнах світу, де їх застосовують. На жаль, саме Україна, за статистикою Міжнародного валютного фонду, та й за нашою статистикою, найбільше постраждала від кризи, та, якщо брати наших найближчих сусідів – Росію, Молдову, там також існує тенденція до постійного зростання попиту на поліграфологію. Взагалі, це – загальносвітова тенденція. Не скажу, що це прояв тотальної недовіри, проте недовіра – це мати безпеку, тому все це цілком нормально. Одна річ, коли людина може чудово говорити. Та зовсім інша – чи відповідають її гарні слова дійсності. Ви маєте право як роботодавець перевірити це. І, повірте, саме так усі і роблять, якщо мають таку можливість. Безперечним лідером у використанні поліграфів є США, друге місце посідає Мексика. Україна – третя. А, наприклад, в Ізраїлі будь-яке питання, яке викликає певні сумніви в порядності партнерів, друзів, знайомих, вирішують саме за допомогою детектора. І люди це не сприймають як образу, не вважають, що їх хочуть принизити, спалювати їхню гідність. Це неможливо зробити, якщо ти нічого поганого не зробив ані собі, ані оточуючим. Якщо ж кажуть: «Правда не боїться будь-яких запитань». В Україні попит теж великий. Зараз ми приймаємо замовлення на перевірки за 3-4 місяці наперед. Це свідчить про те, що сформувалася потреба у громадян України не лише мати право дізнатися правду, а й робити це за можливості безболісно, демокра-

тичним шляхом, бо іншого способу на сьогоднішній день не існує. Це не психотропна зброя, не фізичний вплив на людину, це цілком нормальна форма спілкування з людиною у формі опитування, нормальної коректної поведінки. І мета поліграфолога – не нажити ворога, а завоювати друга.

- **Ваша порада роботодавцям: як зробити так, щоб працівник прийшов на детекцію на позитиві і, пройшовши цю процедуру, був, передусім, вдячний своєму роботодавцю?**
- Насправді, існує форма контракції, укладання договору при прийомі людини на роботу, завдяки чому вона може чітко усвідомити, що їй пропонують і за яких умов, і прийняти рішення – підписувати цей договір чи ні. Я б рекомендував не боятися цих паперів, це цілком нормально. Поставте себе на місце роботодавця. Він турбується не лише про свої прибутки, а й про платників податків, тобто про нас із вами. Взагалі, хочу підкреслити, що ані роботодавцям, ані потенційним клієнтам не варто боятися поліграфів, давати згоду на тестування, адже це, навпаки, надає людині більше переваг над тими, котрі не можуть пройти тестування. Роботодавцю це, в першу чергу, дасть можливість отримати відповіді на велику кількість запитань щодо ставлення його працівників до роботи і до оточуючих. Поліграф здатен виявити і потяг до наркотиків чи алкоголю, і до кримінальних вчинків, крім того, покаже сильні і слабкі риси характеру людини. А роботодавець знатиме, з ким працює, як стимулювати свого підлеглого.
- **А який принцип роботи поліграфу?**
- Поліграф об'єктивно фіксує психофізіологічні реакції роботи організму обстежуваного суб'єкта. Це – дихальна, серцево-судинна, шкірна системи, а також сенсорика, м'язова активність рук, ніг і тіла, голос людини, очі. Сучасний детектор може фіксувати необмежену кількість каналів знімання інформації, мінімум – 15. Якщо брати кожний канал, наприклад, дихання, то в умілих руках можна відстежувати ще до 28 параметрів. Все це у кінцевому результаті дає повну інформаційну картину щодо обстежуваної людини •

ДУМКА ЕКСПЕРТА

«Якщо ваш роботодавець запропонував пройти процедуру тестування на поліграфі – сміливо погоджуйтеся»

Директор провідної консалтингової компанії Capital Human Resources **Галина Морозова** про використання поліграфу у випадках добору співробітників у компанії

На співбесіді часто чую запитання: а якщо я не пройду тестування на поліграфі? Цього просто в принципі статися не може. Його не можна не пройти, і усі, хто йдуть на нього, – проходять. Це формальна процедура, всього лише тест із використанням сучасної техніки. Точнісінько так само, як на співбесіді в рекрутера той оцінює вашу реакцію, досвідчений поліграфолог відслідковує вашу реакцію на всі запитання, що їх ставлять, за допомогою сучасної апаратури.

Ваша згода пройти процедуру тестування з використанням поліграфу, у першу чергу, свідчитиме про вашу зацікавленість у цій роботі, про те, наскільки серйозно ви підійшли до вибору компанії, наскільки хочете працювати саме тут. З іншого боку, наявність таких перевірок – це плюс роботодавцеві, адже говорить про те, наскільки ґрунтовно компанія ставиться до підбору співробітників.

Іноді, до слова, доводиться чути, що процедура проходження тестування на поліграфі не зовсім етична. На мою думку рекрутера, повірте, набагато більше неетичним є стресове інтерв'ю, коли на вас підвищують голос, усі ваші досягнення нівелюються і їм не надають жодного значення. Під час тестування з

використанням поліграфу не ставлять особистих запитань, не підвищують голос, поліграфолог поводить з вами підкреслено чемно.

Тому, якщо ваш роботодавець запропонував пройти процедуру тестування на поліграфі – сміливо погоджуйтеся. Для вас це важливий досвід, а для вашого роботодавця – чіткий доказ вашого бажання працювати саме в цій компанії •

PARIS
FASHION WEEK НЕДЕЛЯ МОДИ С ДАРЬЕЙ ШАПОВАЛОВОЙ

Галина Морозова
 Тестування на Поліграфі
 з Дар'єю Шаповаловою
 Київ, Тел.: 798 11 11 11

«ТОНІС» 23:30
ВОСКРЕСЕНЬЄ
ТРК «КИЇВ» 20:30